

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 23.10.2023, klo 15:45 - 16:19

Paikka Tampere-talo, kokoustila Maestro ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 4 **Valtuustokysely koskien päiväkotien varjoisia leikkipaikkoja - Minna Minkkinen**
- § 5 **Valtuustokysely koskien valtion kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman tukia - Mirja Salmijärvi**
- § 6 **Valtuustokysely koskien Tampereen omakotitonttien vuokraamisen epäämistä lapsettomilta kaupunkilaisilta - Jaakko Mustakallio**
- § 7 **Valtuustokysely koskien Tampereen kesäkeidasta ja terassipolitiikkaa - Jaakko Stenhäll**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dündar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jäntti Aleks
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kummola Kalervo
Leino Ida
Liimola Anne, varajäsen
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Moisander Antti
Molari Anni
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevara Arne
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sasi Ilkka
Sheikh Liban
Sipilä Satu, varajäsen
Sirén Jouni, varajäsen
Siuro Petri
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tapio Mitja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Torkkola Sinikka, varajäsen
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, kaupunginlakimies
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Klami Laura, lakiasiainjohtaja
Perämaa Juha, juristi
Rajamäki Aila, viestintäpäällikkö
Taubert Venla, nuorisovaltuuston edustaja
Viitaniemi Riikka, johtava juristi
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Gustafsson Jukka
Haapa-aho Olga
Halonsaari Miila
Helimo Matti
Hiitti Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Kiviranta Joonas
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Machaal Mahmoud
Marin Sanna
Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Rajala Petri
Sareila Hanna
Tanus Sari
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Karoliina Vehmaanperä
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 4

Valtuustokysely koskien päiväkotien varjoisia leikkipaikkoja - Minna Minkkinen

TRE:4731/10.00.01/2023

Päätös

Apulaispormestari Matti Helimon vastaus Minna Minkkisen valtuustokyselyyn annetaan valtuuston seuraavalla kyselytunnilla.

Perustelut

Minna Minkkisen valtuustokysely:

Ilmastokriisi on ihmisten toiminnan seurausta, josta kärsimme kaikki. Kriisin hidastaminen vaatii toimenpiteitä, mutta on myös tehtävä varautumista ja sopeutumista. Helteet ja paahteinen kesäilma on yksi ongelma, johon on varauduttava. Lapset, erityisesti pienet lapset, ovat herkkiä helteen haittavaikutuksille ja lämpösairauksille. Helteen haittoja voivat olla ihottumasta hengenvaaralliseen lämpöhalvaukseen.

Olen havainnoinut ja saanut paljon viestejä siitä, miten paahteisia Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen pihat ovat. On kerrottu, että lapset ovat kuumissaan ja läikähtyneitä, kun heitä iltapäivällä haetaan päiväkodista kotiin, ja työntekijät kertoivat, että pihossa on todella vähän varjoa. Erityisesti huolestuttaa, miten moni kertoi, että pienten lasten pihossa on vähemmän varjoa kuin isompien lasten pihossa. Kiitosta saa muutamia päiväkodit, joiden pihassa on paljon puita, jotka luovat hyviä varjostettuja leikkipaikkoja. Lapset kuitenkin harvemmin haluavat seisoskella pihalla vain varjossa, vaan temmeltää ja leikkiä koko pihan alueella. Eroa ei näytä tekevän onko kyseessä uusi vai vanha varhaiskasvatusyksikkö. Kaupunki enenevästi tietävästi edellyttää uusien yksiköiden suunnittelussa varjojen tarpeen huomioimista. Tätä suuntausta pitää vielä vakiinnuttaa ja vahvistaa.

Tampere haluaa olla lapsiystävällinen kunta. Se tarkoittaa kunnianhimoista työtä lasten oikeuksien eteen. Se tarkoittaa, että asioita katsotaan lasten näkökulmasta, ihan joka ikisessä asiassa. Myös turvallisessa päiväkodin pihassa. On tärkeää pitää huolta myös henkilökunnan terveydestä, se on aina myös lasten etu. Päiväkodin pihassa on pystyttävä leikkimään turvallisesti myös kesällä auringonpaisteessa.

Kysynkin,

Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa lapset voivat leikkiä kuumalla ilmalla ulkona turvallisesti?

Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa työskentelevät kaupungin työntekijät voivat tehdä työnsä turvassa myös kovilla helteillä?

Aikooko kaupunki lisätä varjoa päiväkotien pihoihin ensi kesäksi?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 5

Valtuustokysely koskien valtion kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman tukia - Mirja Salmijärvi

TRE:4795/02.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Seimelä

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Timo Seimelä, puh. 040 758 2104, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Mirja Salmijärven valtuustokysely

Tampereen kaupungilla ja muilla kunnilla on ollut mahdollisuus saada Traficomilta valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Traficomien mukaan kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa tuetaan hankkeita, joissa parannetaan kävelyn ja pyöräiliikenteen olosuhteita katuverkolla tai kunnan maalla sijaitsevilla kohteilla. Avustusta myönnetään infrastruktuurin, kuten väylien, niiden varusteiden, pyöräpysäköinnin yms. rakentamiseen tai parantamiseen.

Tampereen kaupunki jäi ilman valtionavustusta Rongankadun ja Pellavatehtaankadun risteyksen kohdalla, jossa kävelyn ja pyöräilyn liikennejärjestelyt ovat olleet väyläviraston valtakunnallisen ohjeen vastaisia. Ohjeen mukaan pääreiteillä ei pitäisi olla pyöräliikenteellä väistämisvelvollisuuksia. Väistämisvelvollisuuden seurauksena kaupunki ei saanut investointitukea, joka oli arvioitu 868 000 euroksi. Suunnitteluohjeiden vastaiset ratkaisut tulevat kalliiksi kaupunkilaisille eivätkä edistä riittävässä määrin kestävästä liikkumisesta.

Esitän seuraavat kysymykset valtuustolle pohdittavaksi:

1. Miten voimme varmistaa, että Tampereen kaupunki tekee sellaisia päätöksiä kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuurista, jotka ovat linjassa valtakunnallisten ohjeiden ja tavoitteiden kanssa?
2. Millaisia toimenpiteitä voimme toteuttaa varmistaksemme, että Tampere hyötyy tulevissa hankkeissa kävelyn ja pyöräilyn valtionavustuksista tai muista, esimerkiksi MAL-sopimukseen liitetystä kävelyn ja pyöräilyn tuista?

Apulaispormestari Pekka Salmen vastaus Mirja Salmijärven valtuustokyselyyn:

Mirja Salmijärvi on tehnyt valtuustokyselyn liittyen Traficomien kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman ja siihen, että Tampere jäi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Rongankadun osalta ilman investointitukea, koska Rongankadun ja Pellavatehtaankadun risteuksen liikennejärjestelyt eivät olleet väyläviraston valtakunnallisen suunnitteluohjeen mukaiset. Suunnitteluohjeen mukaan pääreiteillä ei pitäisi olla pyöräliikenteellä väistämivelvollisuuksia. Valtuustokyselyssä oli kaksi kysymystä:

1. Miten voimme varmistaa, että Tampereen kaupunki tekee sellaisia päätöksiä kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuurista, jotka ovat linjassa valtakunnallisten ohjeiden ja tavoitteiden kanssa?

2. Millaisia toimenpiteitä voimme toteuttaa varmistaaksemme, että Tampere hyötyy tulevissa hankkeissa kävelyn ja pyöräilyn valtionavustuksista tai muista, esimerkiksi MAL-sopimukseen liitetyistä kävelyn ja pyöräilyn tuista?

Vastaus Mirja Salmijärven valtuustokyselyyn:

Traficom on myöntänyt kävelyn ja pyöräilyn investointitukea vuodesta 2018 lähtien. Tampereen kaupunki on saanut vuosina 2018-2022 investointitukea 15 kävely- ja pyöräilyhankkeelle, määrä on selvästi suurin kaikista kaupungeista. Investointitukea Tampereen kaupunki on saanut n. 7 M€. Tampereen kaupunki käyttää suunnittelussa Suomen parhaita konsulttitoimistoja, ja katu- ja yleissuunnitelmat laaditaan noudattaen voimassa olevia valtakunnallisia suunnitteluohjeita. Valtakunnalliset ohjeet ovat Väyläviraston laatimia. Ohjeessa esitetään erilaiset suunnittelutilanteet ja niille yleispiirteiset suunnitteluohjeet, jotka ohjaavat suunnittelua maanteillä ja ohjeita voidaan soveltaa myös katuverkolla. Useat kaupungit, kuten Tampere on laatinut näitä suunnitteluohjeita täydentäviä omia suunnitteluohjeita esim. suojateiden toteuttamiseen.

Vastaus 1:

Tampere on noudattanut ja tulee jatkossakin noudattamaan katu- ja yleissuunnittelussa valtakunnallisia ohjeita ja niitä täydentäviä omia ohjeitaan. Tampere on määritellyt kaupunkistrategiassa ja muissa kaupungin toimintaa ohjaavissa linjauksissa erilaisia tavoitteita mm. eri kulkumuotojen edistämiseen, kestäväan kehitykseen, saavutettavuuteen ja puiden säilymiseen. Erilaisiin tavoitteisiin pyritään vastaamaan katu- ja yleissuunnitelmien ratkaisuilla. Erilaisten tavoitteiden huomioiminen tiiviissä kaupunkirakenteessa johtaa aina jonkinlaiseen kompromissiratkaisuun. Rongankadun ja Pellavatehtaankadun risteuksen osalta lautakunnassa päädyttiin lisääntyvän bussiliikenteen ja pelastuslaitoksen pelastusliikenteen vuoksi liikenneturvallisuutta korostavaan ratkaisuun, jossa seudullista pyöräilyn pääreittiä kulkevat tulivat väistämivelvollisiksi autoliikenteeseen nähden.

Vastaus 2:

Investointitukihakemusvaiheessa ilmoitetaan tuen myöntämisen kriteerit. Yhtenä kriteerinä on, että väyläsuunnitelman tulee noudattaa valtakunnallisia suunnitteluohjeita tai jos ohjeista poiketaan,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

hakemuksessa tulee perustella poikkeamisen tarve ja esittää mahdolliset vaikutukset kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuuteen ja sujuvuuteen. Investointitukien määrä tulee käynnissä olevan hallituskauden aikana vähenemään entisestään ja samalla kilpailu rahoituksesta tulee kiristymään. Tuen myöntämiselle on muitakin valintakriteereitä kuin suunnitteluohjeiden mukaisuus, kuten vaikuttavuus tai vuosittain vaihtuvat teemat. Lisäksi tuen myöntämisessä arvioidaan jossain määrin tuen kohdentamista erilaisiin hankkeisiin tai ympäristöihin ja eri puolille Suomea. Tästä johtuen valtion tuki ei ole itsestään selvyys, vaikka suunnitelma olisi suunnitteluohjeiden mukainen ja hakemus muutenkin hyvä. Jotta rahoituksesta voidaan edes kilpailla, niin Tampereella pitää olla myös jatkossa laadukkaita kävely- ja pyöräilyhankkeita. Tampere tulee myös jatkossa noudattamaan valtakunnallisia suunnitteluohjeita ja niitä täydentäviä omia ohjeitaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 6

Valtuustokysely koskien Tampereen omakotitonttien vuokraamisen epäämistä lapsettomilta kaupunkilaisilta - Jaakko Mustakallio

TRE:5068/10.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Virpi Ekholm

Valmistelijan yhteystiedot

Kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, puh. 0400 205 044, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Jaakko Mustakallion valtuustokysely

Tampereen kaupungin tuore päätös luovuttaa vuokrattavat omakotitontit vain lapsiperheille on haasteellinen kaupunkilaisten yhdenvertaisuuden kannalta. Perustuslaki määrää, ettei ihmistä saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Tampereen kaupunki on osaltaan perustellut linjausta halulla nostaa lapsiperheiden pitovoimaa kaupungissa, jolla myös kyseistä linjausta on perusteltu. Kuitenkin monet pariskunnat päättävät hakea omakotitaloa jo ennen kuin lapsi on syntynyt talouteen, näin välttämällä pikkulapsiarjen ja rakentamisen päällekkäisyyden.

Näillä perusteilla haluan kysyä asiasta vastaavalta apulaispormestarilta:

1. Täyttääkö lapsiperheiden pitovoiman lisääminen perustuslain hyväksyttävän perusteen syrjiä lapsettomia kaupungin vuokrauskäytännöissä?

2. Kuinka moni perheellistymisvaiheessa oleva ja omakotitalosta haaveileva pariskunta muuttaa linjauksen takia pois Tampereelta, kun hyvällä perhesuunnittelulla ei voi enää taloa rakentaa jo ennen lapsen tuloa?

Apulaispormestari Ilkka Sasin vastaus Jaakko Mustakallion valtuustokyselyyn:

Valtuutettu Mustakallio tiedustelee elinvoiman ja kilpailukyvyn apulaispormestari Ilkka Sasilta, miksi kaupungin vuokraamat omakotitontit on kohdennettu tamperelaisille lapsiperheille ja kuinka moni perheellistymisvaiheessa oleva pariskunta muuttaa linjauksen vuoksi pois Tampereelta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ennen vuonna 2018 hyväksytyjä asunto- ja maapolitiikan linjauksia Tampereella oli vuokrattavien omakotitonttien osalta käytössä pistelaskuri, jolla arvontaan mukaan päässeet valittiin. Arvontaan mukaan päästäkseen täytyi saada tietyt minimipisteet, joita sai tamperelaisuudesta asumisvuosilta, lasten iästä ja lukumäärästä sekä ansiotuloista. Kahden osa-alueen pisteillä oli mahdollista päästä arvontaan. Lisäksi oli voimassa sääntö, että sama hakija voi saada kaupungilta tontin vain kerran kymmenessä vuodessa. Viimeinen näillä hakukriteereillä toteutettu tonttihaku järjestettiin vuonna 2017. Tuolloin hakemuksia arvottaviin tontteihin saatiin 134, kun vuokrattavia ja kiinteällä hinnalla myytäviin tontteja oli tarjolla 102. Tarjousten perusteella myytäviä tontteja oli tarjolla 1.

Valtuustokauden 2017 – 2021 asunto- ja maapolitiikan linjausten valmistelun yhteydessä tunnistettiin, että pisteytys rajoittaa kaupungin vetovoimaa ja toisaalta ei tuo näkyväksi pientalotonttien todellista tarvetta kaupungissa. Vuonna 2018 valtuusto hyväksyi asunto- ja maapolitiikan linjauksissa pientalotonttien osalta seuraavaa:

4.32. Pientalotonttien luovutus

Pientalolla tarkoitetaan tässä yhteydessä 1-3 asunnon asuntokokonaisuutta, joka ei ole yhtiömuotoista rakentamista. Useamman kuin yhden asunnon pientalo- rakentamisella kannustetaan pienten kohteiden ryhmärentämiseen. Kaupunki tarjoaa tällä hetkellä pääasiassa yhden asunnon pientaloille tarkoitettuja tontteja, mutta tavoitteena on tältäkin osin monipuolistaa tonttitarjontaa.

Myös yhden asunnon pientaloille kaupungilla tulisi olla tarjota riittävästi tontteja eri puolilta kaupunkia. Tavoitteena on, että kaupunki luovuttaa pientalotontteja vähintään 110 asunnolle/v. (4 v. liukuva keskiarvo), kaupungin luovuttamien pientalotonttien osalta tavoitellaan kysyntää vastaavaa tonttituotantoa. Kysyntä mitataan hakijoiden määrän kehityksellä (4v. liukuva keskiarvo).

Kaupunki käyttää omakotitonttien luovutuksessaan seuraavia luovutusmenettelyjä:

- tonttihaku
- tarjouskilpailu.

Pientalotonttien tonttihaku järjestetään vuosittain 1–2 kertaa. Pääosin tonttien saajat valitaan arpomalla. Aiemmin arvontaan pääsyn kriteereinä on ollut hakijan tulotaso, lasten lukumäärä ja iät sekä tamperelaisuus. 2014–2017 on pientalotonttien tarjonta lisääntynyt samalla kuin hakijoiden määrä on muun muassa taloustilanteesta johtuen laskenut. Hakijoiden karsimiseen ei ole tarvetta. 2018 alkaen tonttihausta poistetaan kriteerit, lukuun ottamatta kriteeriä, jonka mukaan hakuun voi osallistua sellainen hakija, joka ei ole 10 viimeksi kuluneen vuoden aikana saanut kaupungin luovuttamaa pientalotonttia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Osa luovutettavista tonteista (esim. keskeisiltä tai erityisen arvokkailta alueilta) voidaan myydä tarjouskilpailuiden perusteella. Tarjouskilpailuilla myydään keskimäärin 5 % kaikista luovutettavista omakotitonteista.

Pääasiallisena tonttien luovutustapana on vuokraus. Arvonnalla luovutettavista tonteista myydään keskimäärin 10 % kaikista luovutettavista omakotitonteista.

Arvottavat pientalotontit hinnoitellaan kohtuulliseen käypään hintaan. Vuokrattavien tonttien vuosivuokra on 4 % tontin pääoma-arvosta. Vuokra sidotaan elinkustannus- indeksiin. Tonteille on rakennettava kolmen vuoden kuluessa pitkäaikaisen vuokra- sopimuksen tai kiinteistökaupan tekemisestä. Rakentamattoman tontin edelleen luovutus on käytännössä estetty taloudellisin sanktioin.

Vuosina 2018 – 2022 hakijoiden määrä moninkertaistui tarjolla olevien tonttien määrän pienentyessä. Tämä toi esiin aiemmin hakua rajoittavien kriteerien taustalle piiloon jääneen kysynnän pientalotonteille, jonka perusteella pientalotonttituotantoa on pyritty kasvattamaan asemakaavoituksen ja kiinteistötoimen yhteistyönä sekä maltillisesti uusia asuntoalueita kaavoittamalla (esim. Vuoreksen uudet alueet ja Ojala) että täydennysrakentamisen keinoin (esim. Haukivuoman alue).

- Vuonna 2018 arvottiin 51 tonttia, joista 43 vuokratontteja ja 8 kiinteällä hinnalla myytävää. Arvontaan tuli hakemuksia 263, joista 96 Tampereen ulkopuolella asuvilta hakijoilta. Lisäksi tarjousten perusteella myynnissä oli 8 tonttia.
- Vuonna 2019 arvottiin 37 tonttia, joista 33 vuokratontteja ja 4 kiinteällä hinnalla myytävää. Arvontaan tuli hakemuksia 400, joista 146 Tampereen ulkopuolella asuvilta hakijoilta. Lisäksi tarjousten perusteella myynnissä oli 7 tonttia.
- Vuonna 2020 arvottiin 19 tonttia, joista 18 vuokratontteja ja 1 kiinteällä hinnalla myytävä. Arvontaan tuli hakemuksia 378, joista 155 Tampereen ulkopuolella asuvilta hakijoilta. Lisäksi tarjousten perusteella myynnissä oli 2 tonttia.
- Vuonna 2021 arvottiin 59 tonttia, joista 53 vuokratontteja ja 6 kiinteällä hinnalla myytävää. Arvontaan tuli hakemuksia 690, joista 269 Tampereen ulkopuolella asuvilta hakijoilta. Lisäksi tarjousten perusteella myynnissä oli 4 tonttia.
- Vuonna 2022 arvottiin 80 tonttia, joista vuokratontteja 72 ja 8 kiinteällä hinnalla myytävää. Arvontaan tuli hakemuksia 668, joista 278 Tampereen ulkopuolella asuvilta hakijoilta. Lisäksi tarjousten perusteella myynnissä oli 2 tonttia.

Valtuustokauden 2021 – 2025 asunto- ja maapolitiikan linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Linjaukset valmisteltiin vuorovaikutuksessa valtuuston, kaupunginhallituksen ja asianomaisten lautakuntien kanssa. Valmistelun kuluessa on esitetty palaamista osin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vanhoihin kriteereihin. Kaupunginhallituksen kokouksessa 23.5.2022 puheenjohtaja Anna-Kaisa Ikonen esityksestä hyväksyttiin yksimielisesti muutos pientalotonttien luovutuksesta seuraavasti:

”Asian käsittelyn kuluessa puheenjohtaja Anna-Kaisa Ikonen ehdotti, että liitteenä oleviin asunto- ja maapolitiikan linjauksiin tehdään seuraavat muutokset:

Sivu 108, 3.3.2 Pientalotonttien luovutus

Korvataan 5. kpl: Pääasiallisena tonttien luovutustapana on vuokraus. Vuokrattavien omakotitonttien luovutuksessa otetaan takaisin käyttöön vanhat kriteerit liittyen tamperelaisuuteen ja lapsilukumäärään. Kriteerit otetaan käyttöön 1.1.2023 alkaen. Arvonnalla luovutettavista tonteista myydään keskimäärin kymmenen prosenttia kaikista luovutettavista omakotitonteista.”

13.6.2022 kaupunginvaltuuston yksimielisesti hyväksymissä asunto- ja maapolitiikan linjauksissa todetaan pientalotonttien osalta seuraavaa:

3.3.2. Pientalotonttien luovutus

Pientalolla tarkoitetaan tässä yhteydessä 1–3 asunnon asuntokokonaisuutta, joka ei ole yhtiömuotoista rakentamista. Useamman kuin yhden asunnon pientalorakentamisella kannustetaan pienten kohteiden ryhmärakentamiseen. Kaupunki tarjoaa tällä hetkellä pääasiassa yhden asunnon pientaloille tarkoitettuja tontteja, mutta tavoitteena on monipuolistaa tonttitarjontaa.

Myös yhden asunnon pientaloille kaupungilla tulisi olla tarjota riittävästi tontteja eri puolilta kaupunkia. Tavoitteena on, että kaupunki luovuttaa vähintään 150 pientalotonttia vuodessa (4 v. liukuva keskiarvo), kaupungin luovuttamien pientalotonttien osalta tavoitellaan kysyntää vastaavaa tonttituotantoa. Kysyntä mitataan hakijoiden määrän kehityksellä (4 v. liukuva keskiarvo).

Kaupunki käyttää omakotitonttien luovutuksessa kahta menettelytapaa: tonttihaku tai tarjouskilpailu. Pientalotonttien tonttihaku järjestetään vuosittain 1–2 kertaa. Pääosin tonttien saajat valitaan arpomalla. Ennen vuotta 2018 arvontaan pääsyn kriteereinä oli hakijan tulotaso, lasten lukumäärä ja iät sekä tamperelaisuus. Pientalotonttien hakijoiden määrä laski vuosina 2014–2017. Vuodesta 2018 lähtien tonttihausta on poistettu kriteerit, lukuun ottamatta kriteeriä, jonka mukaan hakuun voi osallistua sellainen hakija, joka ei ole 10 viimeksi kuluneen vuoden aikana saanut kaupungin luovuttamaa pientalotonttia. Vuosina 2018–2020 hakijoiden määrä on noussut merkittävästi. Toisaalta kaupunki on tuottanut yhdyskuntatekniikaltaan rakentamiskelpoisia tontteja niukasti kysyntään nähden. Kaavallisesti toteutuskelpoista pientalotonttivarantoa kaupungilla on ollut riittävästi, pullonkaulaksi muodostui 2018–2020 yhdyskuntarakentamisen vaatimien investointimäärärahojen niukkuus.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Osa luovutettavista tonteista, esimerkiksi keskeisiltä tai erityisen arvokkailta alueilta, voidaan myydä tarjouskilpailuiden perusteella. Tarjouskilpailuilla myydään keskimäärin viisi prosenttia kaikista luovutettavista omakotitonteista.

Pääasiallisena tonttien luovutustapana on vuokraus. Vuokrattavien omakotitonttien luovutuksessa otetaan takaisin käyttöön vanhat kriteerit liittyen tamperelaisuuteen ja lapsilukumäärään. Kriteerit otetaan käyttöön 1.1.2023 alkaen. Arvonnalla luovutettavista tonteista myydään keskimäärin kymmenen prosenttia kaikista luovutettavista omakotitonteista.

Valmistelun kuluessa ei ole tunnistettu, että tamperelaisia lapsiperheitä suosiva vuokratonttien arvontatapa olisi perustuslain vastainen. Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa (6.9.2007, dnro 2300/4/05, s. 10-11) on todettu, että perustuslain mukaan julkiselle vallalle on asetettu velvollisuus tukea lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Lain esitöissä korostetaan perheen merkitystä lapsen luonnollisena elin- ja kasvuympäristönä. Julkiselle vallalle on asetettu tehtäväksi myös tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Lapsiperheiden tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttaminen asumisen järjestämisessä voi edellyttää positiivista erityiskohtelua. Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisun mukaan hakijoiden luona asuvien lasten lukumäärä on sellainen hyväksyttävä peruste, jota kunta voi käyttää omakoti- ja pientalotonttien ostajien valinnassa.

Poliittisessa päätöksenteossa näkemys kriteerien osittaisesta palauttamisesta vuokratonttien arvontaan pääsevien osalta oli sekä kaupunginhallituksessa että kaupunginvaltuustossa yksimielinen. Kaupunginvaltuuston käsittelyssä valtuutettu Raevaara jätti hyväksymispäätöksestä eriävän mielipiteensä, mutta se ei koskenut omakotitonttien luovutusta.

Vuoden 2023 syksyllä järjestetty omakotitonttien haku oli ensimmäinen, jossa uusia linjauksia sovellettiin. Digitaalista tonttihaku- ja arvontaohjelmaa varten tuli linjausten sanamuotoa ja sisältöä täsmentää siten, että ohjelma tunnistaa sähköisistä hakemuksista arvontaan hyväksyttävät hakijat. Syksyn tonttihaun linjausten pohjalta täsmennettyjä kriteerejä esiteltiin 15.2.2023 asunto- ja kiinteistölautakunnalle ajankohtaiskatsauksessa ja arvontaohjelman kehittämistä jatkettiin esiteltyjen kriteerien mukaisesti.

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle helmikuun 2023 ajankohtaiskatsauksessa esitellyt hakijakriteerien täsmennykset kirjattiin myös kaupungin internetsivuille laadittuun ohjeistukseen hakijoita varten seuraavasti:

Vuokrattavat omakotitontit luovutetaan vain tamperelaisille lapsiperheille seuraavin ehdoin:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Vähintään yhdellä hakijalla tulee olla vähintään yksi alle 16-vuotias lapsi hakuajan alkaessa. Lapsikriteeri tarkistetaan väestötietojärjestelmistä.
- Vähintään yhden hakijoista tulee olla ollut yhtäjaksoisesti kirjoilla Tampereella vähintään edellisen vuoden viimeisestä päivästä hakuhetkeen. Tieto tarkistetaan väestötietojärjestelmistä
- Hakijat yksin tai yhdessä eivät ole saaneet 10 viimeksi kuluneen vuoden aikana kaupungin luovuttamaa pientalotonttia. Saannoksi katsotaan pitkäaikaisen maanvuokrasopimuksen solmiminen tai tonttikauppa. Kiinteään hintaan myytävien tonttien osalta sovelletaan ainoastaan edellä mainittua sääntöä 10 vuoden tontin saannista.

Tarjosten perusteella myytävät tontit ovat kaikkien täysi-ikäisten yksityishenkilöiden haettavissa ilman rajoituksia. Tontin varausaikana ei voi osallistua Tampereen kaupungin omakotitonttihakuun.

Kiinteistöjohtaja on tehnyt toimivaltaansa kuuluvan päätöksen luovutusehtojen vahvistamisesta Haukiluoman tonteille sekä erälle Ojalan tonteille 7.9.2023 § 710 syksyn 2023 omakotitonttien tonttihakua varten. Päätöksen perusteluissa todetaan seuraavasti: " Asunto- ja maapolitiikan linjausten 2022-2025 mukaisesti vuokrattavien omakotitonttien luovutuksessa otetaan käyttöön kriteerit liittyen tamperelaisuuteen ja lapsilukumäärään. Tätä sovelletaan kaikkiin nyt haettavaksi tuleviin vuokratontteihin. Sekä vuokrattavissa että kiinteällä hinnalla myytävissä noudatetaan edelleen myös sääntöä, että hakijat yksin tai yhdessä eivät ole voineet saada 10 viimeksi kuluneen vuoden aikana kaupungin luovuttamaa pientalotonttia. Saannoksi katsotaan pitkäaikaisen vuokrasopimuksen solmiminen tai tonttikauppa." Asunto- ja kiinteistölautakunta on kokouksessaan 14.9.2023 §112 päättänyt yksimielisesti, että ko. päätöstä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Syksyn 2023 tonttihaussa oli tarjolla 56 vuokrattavaa tonttia, 10 kiinteällä hinnalla myytävää tonttia ja 3 tarjosten perusteella myytävää tonttia. Omakotitonttihaku päättyi 16.10.2023 ja hakemuksia arvottaviin tontteihin saatiin 122. Vuokratontteihin kohdentui 99 hakemusta, joista 18 haki samalla myös kiinteällä hinnalla myytäviä tontteja. Kiinteällä hinnalla myytäviin tontteihin saatiin 23 hakemusta, joista 12 hakijaa eivät ole vielä tamperelaisia.

Hakijoiden määrä siis putosi vuoden 2017 tasolle. On vaikea arvioida, johtuuko hakijoiden määrän merkittävä lasku yksinomaan linjausten muutoksesta vai onko vallitsevalla taloustilanteella vaikutusta pientalorakentamisesta kiinnostuneiden laskeneeseen määrään. Myöskään uusien linjausten vaikutusta kaupungin veto- ja pitovoimaan ei voida tehdä haun perusteella arvioida. Aiemmista hauista voidaan todeta, että ainakin ulkopaikkakuntalaisten hakemusten poistaminen on vähentänyt hakijoiden määrää. Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka palveluryhmä järjestää sekä hakijoille että muille omakotitonteista kiinnostuneille palautekyselyn kaupungin internetsivustolla, jonka tarkoitus on saada palautetta kuluvan valtuustokauden linjauksista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

omakotitonttien osalta. Palautetta hyödynnetään seuraavan valtuustokauden linjausten valmistelussa.

Lopuksi. Kaupungin veto- ja pitovoiman näkökulmasta omakotitonttitarjontaa on hyvä kasvattaa valtuuston asunto- ja maapolitiikan linjauksissa hyväksymällä tavalla 150 luovutettavan tontin vuosittaiseen määrään tai kysyntää vastaavasti. Tarjonnan kasvattaminen tulee tehdä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla osin täydennysrakentamalla olemassa olevia pientaloalueita tai alueita, joille myös pientalorakentaminen soveltuu sekä toteuttamalla hallitusti myös uusia pientaloalueita. Esimerkiksi Peltolammin vanhan koulun alueelle ollaan laatimassa pientalovaltaista uutta asemakaavaa ja useita täydennysrakentamisen asemakaava-aloitteita on jätetty sekä viime että kuluvalle valtuustokaudella kaupungin omistamien maa alueiden osalta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 7

Valtuustokysely koskien Tampereen kesäkeidasta ja terassipolitiikkaa - Jaakko Stenhäll

TRE:5069/10.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Antikainen

Valmistelijan yhteystiedot

Elinkeinojohtaja Timo Antikainen, puh. 050 3211 279, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Jaakko Stenhällin valtuustokysely

Tampereen kesäkeidas on viime vuosina saavuttanut paikkansa niin tamperelaisten kuin kaupungissa vierailevien matkailijoiden sydämissä. Keskustorin Joulutorin ohella läntinen keskusta on saanut paljon kaivattua piristystä laajasta terassialueesta, jolla on ollut myös vaihtelevaa ohjelmaa. Samalla paikalliset ravintolayrittäjät ovat voineet laajentaa toimintaansa Kesäkeitaalle kesäisin, ja tutustuttaa asiakkaita tarjontaansa.

Koronavuosina kaupungin terassi- ja elävöitystoimintaa helpotettiin myös monin tavoin muuten, muun muassa käytäntöjä väljentämällä. Terassien laajentaminen, olosuhteiden niin salliessa, niin katutilaan kuin vajaakäyttöisille paikoille on piristänyt Tampereen katukuvaa, mahdollistanut yrittäjille toimintansa laajentamisen kesäisin ja lisännyt kaupungin kesäistä vetovoimaa. Kehitys on ollut myös osa yleiseurooppalaista trendiä, ja vastaava käytäntöä on ollut niin Helsingissä kuin Turussa, muiden suomalaisten kaupunkien ohella.

Kaupunkikuvaa elävöittäväälle toiminnalle on myös ollut laaja poliittinen tuki. Tampereen keskustasta on haluttu tehdä vetovoimainen paikka ympäri vuoden, ja keskustan elävyyden lisäämine on mainittu myös pormestariohjelmassa.

Samalla toimintaa ei tule ottaa annettuna. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan Tampereen Kesäkeitaan jatko, ainakin nykymallissaan, on hämärän peitossa. Huolta on esiintynyt erityisesti sen osalta, miten pienemmätkin tamperelaiset ravintolayrittäjät voisivat Kesäkeitaan toimipaikkoja hakea ja niille osallistua.

Toinen olennainen pohdinnan paikka liittyy katujen elävöittämiseen ja niillä tapahtuvaan terassitoimintaan. Ympäri Eurooppaa, ja myös Suomen suurissa kaupungeissa, yhä laajentuva terassi- ja kesäkatutoiminta on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

auttanut keskustojen elävyyden lisäämisessä. Tähän liittyvät suunnitelmien ja toimenpiteiden avaaminen auttaisivat erityisesti ravintola-alan toimijoita tulevan toiminnan suunnittelussa.

Kysynkin valtuustokyselyni kysymyksinä:

Millaisia suunnitelmia Tampereen Keskustorin kesäkeitaan osalta on olemassa, ja miten varmistetaan tamperelaisten ravintolayrittäjien mahdollisuus hakea ja osallistua kesäkeitaan toteutukseen?

Millaisia toimepinteitä kaupunki on suunnittelemassa ja toteuttamassa vuoden 2024 terassitoimintaan ja katujen elävöittämiseen liittyen?

Apulaispormestari Ilkka Sasin vastaus Jaakko Stenhällin valtuustokyselyyn:

Kesäkeidas

Tampereella Keskustorilla toteutettiin kesäkeidaskonsepti koronapandemian aikana kesällä 2021. Kuluvana vuonna kesäkeidas toteutettiin kolmannen kerran. Yritysten valintaan on osallistunut Tapahtumapalvelut. Kesäkeitaan infrastruktuurin rakentaminen edellyttää kaupungilta panostuksia liittyen mm. somistuksiin, kalusteisiin, sähkö- ja vesi-infraan, siisteyteen ja vartiointiin. Vuosittaiset suorat nettokustannukset kaupungille ovat olleet luokkaa 250.000 euroa. Lisäksi on tarvittu kaupungin työntekijöiden työaika.

Pormestarin vuoden 2024 talousarvioesitykseen kesäkeitaalle ei ole budjetoitu varoja.

Kaupungin Tapahtumapalvelut on käynyt markkinavuoropuhelua eri toimijoiden kanssa keitaan toteuttamistavoista (vuoropuhelu ei ole vielä päättynyt). Yritysten kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että nykymuotoisen mallin toteuttaminen pelkästään markkinaehtoisesti ei ole realistista, eikä nykymallia kannata siksi kilpailuttaa sellaisenaan. Toisaalta vuoropuheluista on käynyt myös ilmi, että saattaisi löytyä toimijoita, jotka voisivat ottaa torin käyttöön ilman kaupungin rahallista tukea, mutta tuolloin konsepti ei vastaa nykyistä. Mikäli tämä toiminta torilla olisi esim. ravintolatoimintaa, yrityksille tulisi antaa täysi vapaus päättää mm. aukioloajoista ja toiminnan laajuudesta eri viikon päivinä ja tunteina.

Kesäkeitaan osalle on olemassa kolme vaihtoehtoa:

A) Tuleva kesänä torille ei synnytetä keidasta ja torin elävöittäminen toteutuu erillisten tapahtumien ja tilaisuuksien kautta.

B) Valmistellaan keskustorin kesäkäytöstä konseptikilpailu ja torialue vuokrataan käyttöön esim. käyttöoikeussopimusmallilla. Konseptikilpailussa ei haettaisi alueelle pelkästään ravintolatoimintaa, vaan toteutus voisi olla mitä muuta tahansa torille sopivaa. Markkinavuoropuheluiden perusteella on syntynyt vaikutelma, että todennäköisesti tarjouksia kykenevät jättämään vain suuret toimijat ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

esim. ravintolatoiminnassa mahdollisesti tori tulisi vain yhden toimijan käyttöön.

Markkinaehtoinen malli edellyttää uudenlaisen konseptikilpailun järjestämistä.

C) Jatketaan tuleva kesä kuluneen vuoden tavoin. Kaupunki vastaa mökeistä, kalusteista vartioinnista yms. kuten kolmena aikaisempana vuotena, sekä palkkaa toimintaa pyörittävän operaattorin. Kustannus kaupungille on 250.000-300.000 euroa. Vaihtoehto edellyttää talousarvioon varojen lisäämistä kesäkeidasta varten.

Elävöitetty katualueet ja terassien laajennukset

Viiden tähden keskustaohjelmalla ja tapahtumapalveluilla on ollut päävastuu kesäkatujen elävöittämisessä. Jääkiekon MM-kisojen "Kiekon koti" -kampanja toimi merkittävänä 'elävöittämisena' kahden vuoden aikana, mutta tulevana kesänä vastaavanlaista suur tapahtumaa ei ole tulossa. Koripallon nuorten EM-kisoihin toteutetaan Tapahtumapalveluiden toimesta kaupunkinäkyvyyttä, joka osittain palvelee elävöittämistä. Keskustan kulttuurikehän osalta käynnistyy kaupunkiympäristön laajempi kokonaisuus, jossa tavoitellaan nopeita sekä pidemmän aikavälin toimenpide-ehdotuksia.

Terassien laajentamisen mahdollistaminen katutilaan aloitettiin 2021 koronan aikaisena palveluliiketoimintojen tukitoimenpiteenä. Yrittäjät ovat voineet kolmen viimeisen kevään aikana esittää mm. terassitoiminnan laajennusmalleja kaupungille. Kaupunki on käsitellyt hakemukset nopeasti laaja-alaisella virkamiesjoukolla, jossa on läsnä katu-, puisto-, ympäristö-, rakennusvalvonta-, elinkeino- ja tapahtumapalveluiden edustajat. Terassien laajentamisen malli on saanut hyvää palautetta ja hakua jatkettaneen myös keväällä 2024.

Tulevana vuonna on käytössä digitaalinen Tampere Pulssi -palvelu. Tampereen Pulssi ennakoi kävijävirtoja Tampereen keskustassa. Palvelu on saatavilla Tampere.Finland sovelluksessa. Tieto auttaa yrityksiä varautumaan tapahtumien aikaan esimerkiksi kasvavaan kysyntään, uusien liiketoimintaideoiden kehittämiseen, tarvittavaan työvoimaan ja aukioloaikoihin.

Kesäkeidasta on tarkoitus käsitellä kaupungin johtoryhmässä.